ECLI:LV:AT:2021:1202.A420278820.17.L
Lieta Nr. A420278820, SKA-1059/2021
Administratīvo lietu departaments

Latvijas Republikas Senāts
RĪCĪBAS SĒDES LĒMUMS
Rīgā 2021.gada 2.decembrī

[1] Senātā saņemta pieteicējas sabiedrības ar ierobežotu atbildību „M-2" kasācijas sūdzība par Administratīvās rajona tiesas 2021.gada 7.maija spriedumu, ar kuru noraidīts pieteicējas pieteikums par Iepirkumu uzraudzības biroja 2020.gada 17.novembra lēmuma Nr. 4-1.2/20-224/2 atcelšanu daļā.

Pārsūdzētajā spriedumā konstatēts, ka AS „Latvijas Valsts ceļi" bija izsludinājis atklātu konkursu „Valsts autoceļu asfaltēto segumu brauktuvju horizontālo apzīmējumu atjaunošanas darbu veikšana 2020.–2025.gadā", kuru veidoja četras daļas, kas atbilda pakalpojumu sniegšanai dažādos valsts reģionos. Otrajā daļā (Vidzemes reģions) piedalījās divi pretendenti – pieteicēja un Lietuvā reģistrēts uzņēmums UAB „Biseris". Par uzvarētāju minētajā iepirkuma daļā tika atzīts UAB „Biseris" (turpmāk – iepirkuma uzvarētājs), kurš piedāvāja zemāko cenu. Ar 2020.gada 17.novembra lēmumu Iepirkumu uzraudzības birojs citstarp noraidīja pieteicējas sūdzību par rezultātiem iepirkuma otrajā daļā un atļāva slēgt līgumu ar iepirkuma uzvarētāju, pret ko pieteicēja iebilda, iesniedzot pieteikumu tiesā.

Tiesa pārsūdzētajā spriedumā atzina par nepamatotiem pieteicējas argumentus, ka iepirkuma uzvarētāja piedāvājums neatbilda iepirkuma nolikuma prasībām; ka ar iepirkuma uzvarētāja tehniskajā piedāvājumā norādītajām iekārtām neesot iespējams nodrošināt darbu izpildi visās iepirkuma daļās vienlaicīgi; ka pasūtītājam iepirkuma uzvarētāja piedāvājums bija jānoraida kā nepamatoti lēts; ka pasūtītājs izrādījis īpaši labvēlīgu attieksmi pret iepirkuma uzvarētāju, tādējādi pieļaujot vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpumu, un ka pasūtītājs nepamatoti nav ņēmis vērā iepirkuma uzvarētāja negatīvo reputāciju.

[2] Ņemot vērā kasācijas sūdzībā norādītos argumentus, senatoru kolēģija vispirms uzskata par nepieciešamu uzsvērt, ka Senāta kompetencē ir pārbaudīt zemākas instances tiesas sprieduma pareizību, izvērtējot, vai tiesa ir pareizi piemērojusi tās materiālo un procesuālo tiesību normas, par kurām ir izteikti iebildumi kasācijas sūdzībā (Administratīvā procesa likuma 325.pants).

Minētā iemesla dēļ Administratīvā procesa likuma normās ir izvirzīta virkne prasību, kas kasatoram ir jāievēro kasācijas sūdzības sagatavošanā. Tostarp likuma 328.panta pirmās daļas 6.punktā ir noteikts, ka kasatoram kasācijas sūdzībā ir jānorāda uz konkrētām materiālo vai procesuālo tiesību normām, kuru piemērošanas kļūdas tiesa pieļāvusi, vienlaikus pamatojot, kā šīs kļūdas izpaudušās un kā tas ietekmējis sprieduma rezultātu. Tas citstarp nozīmē, ka senatoru kolēģijai kasācijas sūdzību nav pamata vērtēt kopsakarā ar procesuālajiem dokumentiem, kurus kasators iepriekš iesniedzis zemākas instances tiesās. Senāts, atšķirībā no pirmās un apelācijas instances tiesas, vēlreiz nepārskata lietu pēc būtības, tas ir, nepārbauda, vai pieteikums pēc būtības ir pamatots. Ievērojot minēto, senatoru kolēģija atstāj bez ievērības pieteicējas lūgumu kasācijas sūdzību skatīt kopsakarā ar pārējiem tiesvedības gaitā pieteicējas iesniegtiem procesuālajiem dokumentiem.

Turklāt, novērtējot kasācijas sūdzībā norādītos argumentus, senatoru kolēģija turpmāk norādīto apsvērumu dēļ atzīst: lai arī pieteicēja kasācijas sūdzībā formāli ir atsaukusies uz pirmās instances tiesas pieļautiem materiālo un procesuālo tiesību normu pārkāpumiem, tomēr lielāko daļu kasācijas sūdzības veido jau lietas izskatīšanas pēc būtības stadijā pieteicējas norādīto argumentu atkārtots atreferējums. Līdz ar to kasācijas sūdzībā norādītie argumenti pamatā atspoguļo pieteicējas viedokli par pasūtītāja pieļautām kļūdām un to, kā tiesai būtu vajadzējis novērtēt lietas apstākļus. Tomēr šādi kasācijas sūdzības argumenti bez konkrētām norādēm uz tiesas pieļautām tiesību normu piemērošanas kļūdām nevar būt pamats lietas izskatīšanai kasācijas kārtībā.

[3] Kasācijas sūdzībā norādīts, ka tiesa nepareizi interpretējusi iepirkuma nolikuma prasību par minimālo tehnikas vienību skaitu katrā iepirkuma daļā. Pieteicējas ieskatā, nolikuma 2.pielikuma 2.4.punktā norādītais tehnikas vienību skaits palielināms proporcionāli daļu skaitam, kurās pretendents iesniedz piedāvājumu. Līdz ar to tiesa esot arī nepamatoti secinājusi, ka iepirkuma uzvarētāja piedāvājums atbilst nolikuma prasībām.

Tiesa spriedumā konstatējusi, ka no nolikuma teksta objektīvi neizriet, ka nolikuma 2.pielikuma 2.4.punktā norādītais tehnikas vienību skaits palielināms proporcionāli daļu skaitam, kurās pretendents iesniedz piedāvājumu.

Interpretējot prasību par tehnikas vienību skaitu, tiesa ir rīkojusies saskaņā ar Senāta praksē konsekventi atzīto, ka ir svarīgi noskaidrot attiecīgās prasības jēgu un lomu iepirkuma mērķu sasniegšanā un prasību uzlūkot tā, lai iegūtais interpretācijas rezultāts atbilstu prasības jēgai (piemēram, *Senāta 2018.gada 29.jūnija sprieduma lietā Nr. SKA-537/2018 (ECLI:LV:AT:2018:0629.A420348816.4.S) 7.punkts, 2020.gada 4.jūnija sprieduma lietā Nr. SKA-619/2020 (ECLI:LV:AT:2020:0604.A420268518.6.S) 11.punkts*). Proti, tiesa ņēma vērā, ka iepirkuma nolikumā ir iekļautas tikai dažas prasības, kas attiecas uz katru iepirkuma daļu atsevišķi, taču lielākā daļa prasību ir vērstas uz visu iepirkumu kopumā, kas ir arī loģiski, jo iepirkuma priekšmets konkursā ir tikai viens. Tāpat tiesa ņēma vērā, ka neviena nolikuma prasība neaizliedz pretendentam dažādu līgumu izpildei šajā iepirkumā vai citos pasūtījumos izmantot vienas un tās pašas tehnikas vienības. Tiesa arī atzina, ka nebūtu samērīgi ar iepirkuma priekšmetu, ja tehnikas vienību minimālais skaits būtu jāsummē un jānodrošina attiecībā uz katru iepirkuma daļu, kurā pretendents piedalās, neatkarīgi no iekārtu ražības un pielietojuma iespējām (noslodzes) – šāda nolikuma prasība radītu nepamatotu pakalpojumu sadārdzinājumu, kas balstīts neefektīvā pretendentu resursu plānošanā un izmantošanā līgumu izpildē. Līdz ar to tiesa secināja, ka strīdus prasības jēga nav paredzēt, ka pretendentam piedāvājumā būtu jānorāda vismaz 28 iekārtas, kas dažādās iepirkuma daļās nedrīkstētu dublēties, un šāda minētās prasības jēgas izpratne objektīvi bija sagaidāma arī no pretendentiem.

Tādējādi tiesa ir vērtējusi nolikuma prasības to savstarpējā kopsakarā, kā arī ņēmusi vērā, kā saprātīgs pretendents objektīvi varēja saprast strīdus prasību, un tā rezultātā ir nonākusi pie secinājuma, ka neatkarīgi no tā, cik un kurās daļās pretendents piedalās, pretendentam bija saistošs tieši nolikuma 2.pielikuma 2.4.punktā norādītais tehnikas vienību daudzums.

Pieteicēja, iebilstot pret minēto tiesas secinājumu, nav norādījusi nevienu konkrētu tiesas pieļautu kļūdu strīdus prasības interpretācijā, bet ir tikai

paudusi atšķirīgu viedokli par to, kāds interpretācijas rezultāts būtu jāsasniedz. Turklāt pieteicējas iebildumi lielākoties ir vērsti pret atsevišķiem tiesas secinājumiem, tos aplūkojot atrauti vienu no otra un neņemot vērā, ka tiesa pie strīdus prasības interpretācijas rezultāta nonākusi, vērtējot nolikuma normas kopumā. Tāpat pieteicējas uzskats, ka tiesa lietā nonākusi pie kļūdaina strīdus prasības interpretācijas rezultāta, ir balstīts vairākos nepamatotos pieņēmumos, proti: ka arī visi pārējie iepirkuma pretendenti (izņemot iepirkuma uzvarētāju) strīdus prasību saprata tāpat kā pieteicēja; ka zemāks kvalifikācijas prasību līmenis nepamatoti ierobežo konkurenci; ka nākotnes iepirkumos būtiskas priekšrocības būs visās iepirkuma daļās līguma slēgšanas tiesības ieguvušajam pretendentam. Uz to pieteicējas uzmanība jau tika vērsta gan šajā lietā pieņemtajā Senāta lēmumā pagaidu aizsardzības jautājumā (*Senāta 2021.gada 22.februāra lēmuma Nr. SKA-822/2021 10.–11.punkts*), gan pārsūdzētajā spriedumā, taču kasācijas sūdzībā minētie pieņēmumi ir vienīgi atkārtoti vēlreiz, nenorādot nevienu argumentu, kas liktu secināt, ka tiesas apsvērumi par tiem būtu nepamatoti.

[4] Kasācijas sūdzībā arī pausts uzskats, ka pasūtītājs iepirkuma procedūras gaitā iepirkuma uzvarētājam atļāva papildināt piedāvājumu, un norādīts, ka tiesai šādu pasūtītāja rīcību vajadzēja atzīt par prettiesisku.

Tiesa pārsūdzētajā spriedumā visus kasācijas sūdzībā norādītos apstākļus, kas, pieteicējas ieskatā, liecina par šādu pasūtītāja pieļautu pārkāpumu, ir izvērtējusi, taču ir nonākusi pie secinājuma, ka darbības, kuras pasūtītājs iepirkuma uzvarētājam atļāva veikt pēc piedāvājuma iesniegšanas, nav uzskatāmas par piedāvājuma papildināšanu. Pieteicēja, attiecīgos apstākļus atkārtoti atreferējot kasācijas sūdzībā, nav norādījusi ne uz vienu tiesas pieļautu tiesību normu piemērošanas vai interpretācijas kļūdu, bet vienīgi atkārtoti uzsvērusi jau lietas izskatīšanas pēc būtības stadijā pausto apgalvojumu, ka strīdus apstākļi liecina par nepamatotu iepirkuma uzvarētāja piedāvājuma papildināšanas pieļaušanu un tādējādi – vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpumu attiecībā pret pārējiem pretendentiem. Tomēr minētais nevar būt pamats kasācijas tiesvedības ierosināšanai lietā, jo lietas apstākļu pārvērtēšana, kā jau norādīts, neietilpst kasācijas instances tiesas kompetencē, skatot lietu kasācijas kārtībā.

Turklāt galvenais pieteicējas arguments šajā kasācijas sūdzības daļā – ka pasūtītājs nepamatoti pieļāva iepirkuma uzvarētāja piedāvāto tehnikas vienību saraksta labošanu – ir balstīts kļūdainā iepirkuma nolikuma prasības par minimālo tehnikas vienību skaitu interpretācijā. Savukārt otrs būtiskākais pieteicējas arguments šajā kasācijas sūdzības daļā – ka pasūtītājs iepirkuma uzvarētājam deva nesamērīgi garus termiņus dažādu dokumentu iesniegšanai – kasācijas sūdzībā nav nekādā veidā pamatots, proti, pieteicēja nav norādījusi nevienu konkrētu argumentu, kādēļ attiecīgie termiņi būtu uzskatāmi par pārlieku labvēlīgiem attiecībā pret iepirkuma uzvarētāju un attiecīgi tādiem, kas attiecībā pret citiem pretendentiem pārkāpj vienlīdzības principu.

[5] Kasācijas sūdzībā norādīts, ka tiesa nepamatoti atteikusies vērtēt pieteicējas argumentu, ka iepirkuma uzvarētāja piedāvājums bija kvalificējams kā nepamatoti lēts, jo piedāvājumā, visticamāk, neesot iekļautas papildu izmaksas atkārtotas krāsošanas veikšanai, lai garantijas laikā nodrošinātu spožuma koeficientu ar krāsu uzklātiem ceļa apzīmējumiem mitros apstākļos.

Tiesa pārsūdzētajā spriedumā minēto argumentu nav vērtējusi, jo ir secinājusi, ka pieteicēja to nebija norādījusi apstrīdēšanas iesniegumā Iepirkumu uzraudzības birojam, bet ir izvirzījusi vienīgi tiesvedības gaitā. Pieteicēja kasācijas sūdzībā to būtībā nav noliegusi. Pieteicējas ieskatā, tam, ka attiecīgs iebildums nebija izvirzīts apstrīdēšanas stadijā, nav izšķirošas nozīmes, jo pieteicēja apstrīdēšanas iesniegumā bija paudusi viedokli, ka iepirkuma uzvarētāja piedāvājums varētu būt nepamatoti lēts. Tāpēc tas, ka pieteicēja tiesvedības gaitā ir vērsusi uzmanību uz papildu izmaksām atkārtotas krāsošanas veikšanai garantijas laikā, kuras iepirkuma uzvarētājs, visticamāk, nav iekļāvis savā piedāvājumā, esot vērtējams vienīgi kā pieteicējas jau iepriekš izteiktā argumenta papildināšana/precizēšana, nevis jauna argumenta izteikšana.

Senatoru kolēģija tam nepiekrīt. Aizdomu par cita pretendenta šķietami nepamatoti lētu piedāvājumu gadījumā ir būtiski, lai pretendents visus apsvērumus saistībā ar minēto apstākli norāda jau apstrīdēšanas iesniegumā. Pieteicēja nav minējusi nevienu objektīvu šķērsli, kas tai liedza jau apstrīdēšanas iesniegumā norādīt bažas, ka iepirkuma uzvarētājs savā piedāvājumā nav iekļāvis noteiktu izmaksu pozīciju. Tāpat pieteicēja nav norādījusi uz objektīviem apstākļiem, kuru dēļ arī bez konkrētām norādēm Iepirkumu uzraudzības birojam būtu vajadzējis saprast, ka minētā aspekta dēļ pasūtītājam iepirkuma uzvarētāja iepirkumu vajadzēja vērtēt kā nepamatoti lētu. Tas, ka pieteicēja minētajā iesniegumā ir pieminējusi, ka salīdzinājumā ar iepriekšējiem, līdzīgiem iepirkumu konkursiem strīdus iepirkumā ir ietvertas prasības, kas pretendentiem radīs papildu izmaksas, pats par sevi Iepirkumu uzraudzības birojam nevarēja likt secināt, ka, pieteicējas ieskatā, iepirkuma uzvarētājs konkrētas izmaksas nav iekļāvis savā piedāvājumā.

Ievērojot minēto, pamats kasācijas tiesvedības ierosināšanai nevar būt arī pieteicējas norādītais, ka tiesai esot vajadzējis pievērst uzmanību ne tikai iepirkuma uzvarētāja finanšu piedāvājuma „materiālu" pozīcijai, bet arī „transporta", „mehānismu" un „darbaspēka" pozīcijām. Kā jau norādīts, tiesa pārsūdzētajā spriedumā pamatoti ir atzinusi, ka pieteicējas arguments par papildu izmaksām atkārtotas krāsošanas veikšanai garantijas laikā lietā nav vērtējams. Tāpēc tiesas apsvērumi par iepirkuma uzvarētāja norādītajām materiālu izmaksām spriedumā ir vērtējami kā norādīti vienīgi *obiter dictum* (proti, garāmejot).

Nepamatota ir arī pieteicējas atsaukšanās uz to, ka atsevišķos gadījumos tiesai būtu jādod iespēja pretendentam savus argumentus papildināt tiesvedības gaitā. Pieteicēja nav norādījusi nevienu konkrētu apsvērumu, kāpēc izskatāmā situācija būtu uzskatāma par šādu izņēmuma gadījumu.

[6] Kasācijas sūdzībā arī uzsvērts, ka tiesai visi pieteicējas iebildumi pret to, ka konkrētajā gadījumā strīdus iepirkuma līguma slēgšanas tiesības piešķirtas iepirkuma uzvarētājai, bija jāizvērtē to savstarpējā kopsakarā. Tā tas neapšaubāmi ir, un no pārsūdzētā sprieduma arī ir redzams, ka tiesa ir vispusīgi un rūpīgi izvērtējusi ar līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu iepirkuma uzvarētājai saistītos apstākļos to kopumā. Tas, ka pieteicēja tiesas novērtējumam nepiekrīt, pats par sevi neliecina par tiesas pieļautiem tiesību normu pārkāpumiem, kuru dēļ lieta būtu nododama izskatīšanai kasācijas kārtībā.

[7] Rezumējot minēto, senatoru kolēģija atzīst, ka pieteicējas kasācijas sūdzībā norādītie apsvērumi nerada šaubas par pārsūdzētā sprieduma tiesiskumu. Izskatāmajai lietai arī nav nozīmes judikatūras veidošanā. Tas ir pamats atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību.

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 338.panta otro daļu un 338.[1]panta otrās daļas 2.punktu, senatoru kolēģija

nolēma

Atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību sakarā ar sabiedrības ar ierobežotu atbildību „M-2" kasācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2021.gada 7.maija spriedumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Senatore I. Višķere Senatore L. Paegļkalna Senatore R. Vīduša